

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Наказ Соснівського ліцею

29.08.2025_№ 112

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

«Технології. 8 клас»

35 год (1 година на тиждень)

Розроблено на основі модельної навчальної програми «Технології. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авторки Ходзицька І. Ю., Горобець О. В., Медвідь О. Ю., Пасічна Т. С., Приходько Ю. М.), «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 16 серпня № 1001)

СХВАЛЕНО:

Протокол засідання
педагогічної ради

29. 08. 2025 №1

Пояснювальна записка

Навчальна програма навчального предмета «Технології» для 8 класу розроблено відповідно до законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», Концепції Нової української школи (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»), на основі Державного стандарту базової середньої освіти.

Метою технологічної освітньої галузі є реалізація творчого потенціалу учня, формування критичного та технічного мислення, готовності до зміни навколишнього природного середовища без заподіяння йому шкоди засобами сучасних технологій і дизайну, здатності до підприємливості та інноваційної діяльності, партнерської взаємодії, використання техніки і технологій для задоволення власних потреб, культурного та національного самовираження

Метою навчального предмету «Технології» є формування у здобувачів освіти життєво важливих компетентностей, необхідних у самостійному житті, розвиток творчого потенціалу, критичного мислення, духовно-моральних цінностей, реалізація здібностей та інтересів учнів у сфері проектно-технологічної діяльності.

Предмет спрямований на створення навчального середовища, для розкриття й розвитку у школярства здібностей в особистісно-зорієнтованій сфері проектування та виготовлення виробів і ознайомлення в процесі роботи з різними матеріалами, інформацією й іншими ресурсами відповідно до потреби творчої ідеї учнівства.

Для учнів та учениць 8 класів передусім важливо вивчати зміни, що відбуваються в технологіях. Відповідно, отримані знання в цій галузі мають бути гнучкими та забезпечувати широку сферу застосування; особливий акцент у програмі зроблено на практичній діяльності, яка містить методи: робота із засобами праці; дослідження дизайн-продукту; екскурсії та спостереження; проектування; практичне оцінювання; історія розвитку технологій, новітні технології.

Сучасне навчання повинно мати комплексний вплив на особистість, саме предмет «Технології» має всі необхідні для цього компоненти. Зміст предмету передбачає формування не лише знань і вмінь, але й певних якостей, світогляду, ідейності, моральності особистості, громадянської позиції, підприємництва тощо.

Програмою передбачено отримання учнями та ученицями в процесі навчання певних знань та вмінь. Знання містять базові поняття й терміни, способи, шляхи й засоби перетворювальної діяльності, уявлення про предмет і об'єкт праці, знання основних технологій у досліджуваній сфері діяльності, розуміння нерозривності і забезпечення взаємодії пізнавальної та перетворювальної діяльності, знання економічних, соціальних і екологічних аспектів трудової діяльності людини в навколишньому світі, знання умов і засобів забезпечення безпеки практичних робіт.

Своєю чергою, уміння являють собою освоєння способів перетворювальної діяльності на основі отриманих знань: здатність вибирати відповідні види 4 перетворювальної діяльності, уміння виконувати практичні дії; уміння організувати, забезпечити й керувати процесом діяльності; здатність аналізувати й коригувати процес діяльності; уміння здобувати й використовувати нову інформацію; уміння здійснювати самостійну творчу діяльність; здатність визначати рівень своєї готовності до перетворювальної діяльності; уміння визначати шляхи підвищення професійної готовності до практичної діяльності; здатність забезпечувати ефективні та безпечні умови праці.

Дана програма:

- передбачає досягнення очікуваних результатів навчального предмету;
- визначає зміст і види навчальної діяльності здобувачів освіти;
- ґрунтується на визначених Державним стандартом ціннісних орієнтирах;
- охоплює формування ключових компетентностей.

У програмі визначено вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання; коротко вказано відповідний зміст кожного навчального модуля. Причому зміст указаний таким чином, що кожний учитель/вчителька, які обрали цей варіант програми, легко зможе адаптувати її під особливості своєї роботи.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентризму і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Згідно з вимогами Державного стандарту до обов'язкових результатів навчання учнів, передбачено, що учень/учениця:

- формулює ідею та втілює задум у готовий продукт за алгоритмом проектно-технологічної діяльності;
- творчо застосовує традиційні і сучасні технології;
- ефективно використовує техніку, технології та матеріали без заподіяння шкоди навколишньому природному середовищу;
- турбується про власний побут, задоволення власних потреб та потреб інших осіб.

Окрім спеціальних умінь і навичок, у процесі навчання учні й відношення до всіх предметів, наприклад, навичками роботи з книгами, довідниками, читання й письма, бібліографічним апаратом, раціональної організації домашньої праці, дотримання режиму дня тощо.

Формування ключових та предметних компетентностей

Зміст навчальної програми орієнтовано на формування в учнів ключових і предметних компетентностей, які покликані наблизити процес трудового навчання до життєвих потреб учня, його інтересів та природних здібностей.

Ключова компетентність – це знання, уміння і навички у комплексі зі сформованою життєвою позицією учня.

У формуванні ключових компетентностей беруть участь усі навчальні предмети, інтегруючи процес навчання навколо них. Кожен предмет, маючи власний компетентнісний потенціал, вносить свій внесок у формування ключових компетентностей, тобто у творення навчального середовища української школи.

Додаток 11
до Державного стандарту

ТЕХНОЛОГІЧНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ

Компетентнісний потенціал

Ключові компетентності	Уміння та ставлення
Вільне володіння державною мовою	Уміння: оперувати технологічними поняттями, фактами державною мовою в усній і письмовій формі обговорювати питання, пов'язані з реалізацією проекту державною мовою обґрунтовувати державною мовою технології проектування і виготовлення виробів Ставлення: усвідомлення важливості розвитку української технічної, технологічної термінології і номенклатури шанування державної мови під час виконання завдань у різних сферах діяльності
Здатність спілкуватися	Здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) мовою Уміння:

Ключові компетентності	Уміння та ставлення
рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами	висловлювати власні ідеї, думки, коментувати та оцінювати власну діяльність і діяльності інших осіб рідною мовою шукати інформацію в технічній літературі, підручниках, посібниках, технологічній документації, періодичних виданнях, електронних, зокрема онлайн-джерелах, рідною мовою; критично оцінювати та використовувати її
	Ставлення: усвідомлення важливості розвитку технічної, технологічної термінології і номенклатури рідною мовою Здатність спілкуватися іноземними мовами Уміння: читати технологічні карти, розуміти технічні записи в інструкціях, відеоматеріали іноземними мовами шукати, критично оцінювати і використовувати інформацію для виконання завдань, у разі потреби презентувати проекти іноземними мовами застосовувати в разі потреби іноземні мови для ефективної діяльності Ставлення: усвідомлення зростання власних можливостей у роботі над проектом за умови володіння іноземними мовами
Математична компетентність	Уміння: застосовувати математичні методи для виконання технологічних завдань у різних сферах діяльності розуміти, використовувати і будувати прості математичні моделі для розв'язання технологічних проблем Ставлення: усвідомлення ролі і значення точності та правильності вимірювань, обчислень і розрахунків для проектування і виготовлення виробів
Компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій	Уміння: порівнювати властивості конструкційних матеріалів логічно обґрунтовувати технології проектування і виготовлення виробу виготовляти вироби, доцільно застосовуючи технології та обладнання формулювати гіпотези, збирати дані, здійснювати експерименти (випробування) з виготовленими виробами, аналізувати і узагальнювати результати проектно-технологічної діяльності використовувати наукові відомості для досягнення мети проектно-технологічної діяльності, приймати обґрунтовані рішення чи формулювати висновки Ставлення: усвідомлення значення технологій у повсякденному житті, необхідності дотримання технологічної послідовності у виготовленні виробів, використання наукового підґрунтя у процесі проектування
Інноваційність	Уміння: трансформувати здобуті знання про матеріали, технології та обладнання у вдосконалення технологічного процесу, новий чи покращений продукт (послугу) з новими якістьми, що використовується у практичній діяльності, чи новий підхід до реалізації соціальних послуг, адаптувати їх до нагальних потреб суспільства Ставлення: усвідомлення важливості інновацій у технологічних процесах для сталого розвитку суспільства
Екологічна компетентність	Уміння: розумно і раціонально використовувати природні ресурси, ощадливо використовувати матеріали долучатися в доступний спосіб до безвідходного виробництва, вторинної переробки матеріалів використовувати наукові відомості для збереження довкілля Ставлення:

Ключові компетентності	Уміння та ставлення
	усвідомлення ролі довкілля для життя і здоров'я людини, розуміння важливості грамотної утилізації побутових відходів і відходів виробництва виявлення шанобливого ставлення до природи і праці
Інформаційно-комунікаційна компетентність	Уміння: безпечно та ефективно використовувати соціальні мережі для обговорення ідей, пов'язаних із виконанням технологічних проектів, критично застосовувати інформаційно-комунікаційні технології для створення, пошуку, обробки, обміну інформацією, етично працювати з інформацією з дотриманням принципів академічної доброчесності (права інтелектуальної власності тощо) використовувати цифрові технології в сучасному виробництві, зокрема робототехніці здійснювати проектування з використанням цифрового середовища застосовувати цифрові пристрої для презентації власних і спільних результатів Ставлення: шанування норм авторського права, виявлення поваги до інтелектуальної власності усвідомлення ролі сучасних інформаційних технологій у проектуванні, виготовленні та просуванні продукту на ринку
Навчання впродовж життя	Уміння: визначати власну потребу в навчанні, шукати і застосовувати потрібну інформацію для реалізації проекту долучатися до організації освітнього процесу (власного і групового), зокрема через ефективне керування ресурсами та інформаційними потоками визначати навчальні цілі і способів їх досягнення Ставлення: виявлення допитливості та наполегливості, самостійності, здатності долати труднощі та реагувати на зміни усвідомлення потреб у постійному самовдосконаленні, прагненні пізнавати нове, підвищенні рівня власних знань
Громадянські та соціальні компетентності	Громадянські компетентності Уміння: застосовувати доступні стратегії ефективної і конструктивної участі в громадському житті та реалізації громадських проектів співпрацювати, спілкуватися, взаємодіяти, приймати колективні рішення, оцінювати їх результативність і вплив на громаду, попереджувати і залагоджувати конфлікти, досягати компромісу працювати, виконувати різні ролі в групі, брати участь у виконанні складних завдань (реалізації проектів), розв'язанні проблем групи, прийнятті спільних рішень Ставлення: визнання рівності прав і свобод людини, дотримання принципів колегіальності в прийнятті рішень Соціальні компетентності Уміння: виступати ініціатором і брати участь у соціально важливих проектах, спрямованих на покращення власного добробуту і добробуту інших осіб, громади застосовувати технології для проектування виробів чи послуг, що покращують умови здорового способу життя піклуватися про власний добробут безпечно застосовувати техніку в процесі життєдіяльності Ставлення: усвідомлення важливості рівних прав і можливостей усіх учасників проекту як запоруки ефективної роботи, спрямованої на досягнення успішного кінцевого результату
Культурна компетентність	Уміння: виражати власні ідеї, досвід і почуття через виготовлені вироби, зокрема твори

Ключові компетентності	Уміння та ставлення
	декоративно-ужиткового мистецтва популяризувати декоративно-ужиткове мистецтво своєї громади, рідного краю, країни вивчати та популяризувати культуру України та світу під час виготовлення виробів та реалізації проектів досліджувати технології виготовлення виробів декоративно-ужиткового мистецтва Ставлення: шанування творчого вираження ідей, народних звичаїв, традицій, культури збереження і розвиток традиційних технологій виготовлення виробів декоративно-ужиткового мистецтва
Підприємливість та фінансова грамотність	Уміння: проектувати власну професійну діяльність відповідно до своїх здібностей, переваг і недоліків творчо мислити, генерувати нові ідеї та ініціативи, втілювати їх у життя для поліпшення власного добробуту, розвитку суспільства і держави формулювати цілі та завдання, розробляти плани для їх досягнення, прогнозувати і мінімізувати ризики, приймати рішення та оцінювати їх ефективність розраховувати і раціонально використовувати ресурси застосовувати економічні знання в повсякденному житті, розраховувати самостійно або з допомогою інших осіб вартість матеріалів, необхідних для виготовлення спроектованого виробу, оперувати грошима під час створення продукту (виробу чи послуги), розраховувати та оцінювати (з допомогою інших осіб у разі потреби) вартість ідеї, що передбачає проектування і виготовлення виробу чи надання послуги Ставлення: виявлення ініціативності, відкритості до нових ідей, впевненості і рішучості під час реалізації власних ідей; визнання своїх талантів, здібностей, вмінь і демонстрація їх у праці і творчості відповідальність за кінцевий результат власної і групової діяльності усвідомлення ролі фінансів як одного з ресурсів у роботі над проектом, потреби ощадливого та ефективного використання грошей у побуті та під час організації проектної діяльності (власної чи групової)

Структура навчальної програми

Ця програма є логічним продовженням модельної навчальної програми «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти. Деякі питання в ній повторюються, але передбачено, що вони мають бути ускладненими відповідно до вікових особливостей здобувачів і здобувачок освіти. Крім цього, учні та учениці 7 класу працюють над соціальними проектами, що сприяє усвідомленню значущості виконаної роботи.

Розроблену модельну навчальну програму складено з чотирьох основних модулів.

1. Утілення задуму в готовий продукт за алгоритмом проектно-технологічної діяльності.
2. Творче застосування традиційних і сучасних технологій декоративно-ужиткового мистецтва.
3. Ефективне використання техніки і матеріалів без заподіяння шкоди навколишньому середовищу.
4. Турбота про власний побут, задоволення власних потреб і потреб інших осіб.

Навчальна діяльність здобувачів і здобувачок освіти за цими модулями сприятиме найбільш ефективному досягненню мети предмета «Технології».

Зазначену мету можна досягти шляхом залучення здобувачів освіти на уроках технологій до проектної діяльності як провідного засобу розвитку і навчання учнівства, формування в нього здатності до самостійного навчання, оволодіння засобами сучасних технологій, умінь конструювати власний процес пізнання і на практиці реалізувати заплановане.

Зміст програми орієнтовано на формування в учнівства ключових і предметних компетентностей, які покликані наблизити процес навчання до життєвих потреб учня / учениці, їхніх інтересів та природних здібностей.

Навчальний програмовий матеріал, що забезпечуватиме умови для досягнення учнівством очікуваних результатів навчання, викладено в таблиці, яка містить такі опції (стовпці таблиці):

- очікувані результати навчання;
- зміст навчального предмета;
- види навчальної діяльності.

Очікувані результати складають основу освітніх цілей у роботі вчителя, орієнтують його на запланований навчальний результат та мають бути досягнуті на кінець навчального року. Учителі мають планувати поетапну їхню реалізацію під час виконання окремих проєктів.

Програмою передбачено, що вибір об'єкта проєктування та основну технологію вчитель добирає разом з учнями, орієнтуючись на їх здібності, бажання, матеріальне забезпечення тощо. Крім цього, учитель, орієнтуючись на зміст навчального предмета (середній стовпець програми), визначає перелік необхідних тем для вивчення в межах обраного об'єкта, формуючи теоретичну і практичну базу знань і вмінь.

Види навчальної діяльності (третій стовпець) покликані спрямувати вчителя на ті види робіт, які доцільно реалізувати учнями під час опанування певної теми. Це та послідовність дій, яку варто виконувати для реалізації проєктної діяльності.

Головне завдання при виборі об'єкта праці та технології до нього – реалізувати інтелектуальний і творчий потенціал учня / учениці, прищепити навички самореалізації й самоосвіти, надати свободу творчості в межах потрібних знань, орієнтуватися на досягнення сучасної науки, навчити дітей шукати, аналізувати, робити висновки, вмотивовувати діяльність учнівства. Під час проєктної діяльності орієнтувати учнів на кінцевий результат.

Ця програма є універсальною і не має чітко вираженої гендерної направленості. Тобто вчитель може працювати з будь-яким сформованим класом: дівчата, хлопці, змішана група.

Під час виконання практичних робіт у навчальному класі важливо звертати увагу на дотримання здобувачами і здобувачками освіти правил безпечної роботи, виробничої санітарії й особистої гігієни, навчати їх виключно безпечних прийомів роботи, ознайомлювати із заходами попередження травматизму.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Тематична структура програми (8 клас)

35 годин на рік (1 година на тиждень)

Перелік напрямів та основних технологій проєктно-технологічної діяльності учнів 8 класів

Кількість проєктів	Об'єкти проєктно-технологічної діяльності учнів	Основна Технологія	Додаткова технологія	Кількість годин
Модуль 1. Втілення задуму в готовий продукт за алгоритмом проєктно-технологічної діяльності (8 год)				
Об'єкт проєктної діяльності № 1	Рухома іграшка	Технологія виготовлення дерев'яної іграшки.	Технологія виготовлення виробів з поєднанням штучних та природних матеріалів	8
Модуль 2. Ефективне використання техніки і матеріалів без заподіяння				

шкоди навколишньому середовищу (8 год)				
Об'єкт проєктної діяльності № 2	Оберіг «Різдвяний павук»	Технологія виготовлення нових речей зі старих (апсайклінг)	Технологія плетіння (лозоплетіння, соломоплетіння тощо)	8
Модуль 3. Творче застосування традиційних і сучасних технологій декоративно-ужиткового мистецтва (12 год)				
Об'єкт проєктної діяльності №3	Дошка для нарізання	Технологія обробки деревини машинним/механічним способом.	Технологія оздоблення виробів художнім випалюванням (пірографія).	6
Об'єкт проєктної діяльності №4	Витинанка «Дерево життя»	Технологія ажурного вирізання	Технологія виготовлення витинанок різними способами	6
Модуль 4. Турбота про власний побут, задоволення власних потреб і потреб інших осіб (7 год)				
Об'єкт проєктної діяльності № 5	Догляд за собою	Технологія догляду за обличчям, тілом	Технологія догляду за нігтями	7
Підсумковий урок за рік. Виставка робіт.				
Разом				35

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів

Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти здійснюється відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898, Наказ МОН від 02.08.2024 №1093

Об'єктами оцінювання є результати навчання учнів.

Результати навчання — це знання, уміння, навички, ставлення, цінності, набуті в процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, виміряти й оцінити та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми на кожному рівні (циклі) загальної середньої освіти.

Оцінювання результатів навчання учнів здійснюється згідно з вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом на основі компетентнісного підходу. Оцінювання дає інформацію про досягнення результатів навчання на певному етапі освітнього процесу. Результати оцінювання виражаються в балах від 1 до 12. Оцінювання здійснюється за визначеними критеріями, які дозволяють встановити відповідність між вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначеними Державним стандартом, і фактичними результатами навчання, яких досягають учні.

Оцінювання здійснюється за визначеними критеріями, які дозволяють встановити відповідність між вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначеними Державним стандартом, і фактичними результатами навчання, яких досягають учні.

Загальні критерії оцінювання визначають загальні підходи до встановлення результатів навчання учнів і слугують основою **критеріїв оцінювання за освітніми галузями**.

Критерії оцінювання реалізуються за чотирма рівнями (початковий, середній, достатній, високий).

Критерії оцінювання дають змогу здійснювати оцінювання результатів навчання у 12-бальній шкалі оцінювання.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів, що проводяться закладом, є формувальне, поточне та підсумкове: тематичне, семестрове, річне.

Формувальне оцінювання - інтерактивне оцінювання учнівського прогресу, що дає змогу вчителям визначати потреби учнів, адаптуючи до них процес навчання.

Формувальне оцінювання (оцінювання в процесі навчання) є важливим складником освітнього процесу, оскільки воно відображає ж процес навчання учнівства, зорієнтований на досягнення визначеного очікуваного результату, так і результат його навчальної діяльності на певному етапі навчання та дозволяє вчителю / вчительці зрозуміти, як краще підготувати учнів / учениць до підсумкового оцінювання та відслідковувати їхній прогрес протягом навчального року.

Завдання для оцінювання добираються так, щоб можна було отримати об'єктивну інформацію про рівень досягнення учнями обов'язкових результатів навчання певної групи, яка охоплює споріднені загальні результати відповідної освітньої галузі.

За потреби, для отримання інформації щодо рівня досягнення очікуваних результатів навчання учнями, визначених в окремому елементі навчальної програми (тема / розділ тощо), здійснюється тематичне оцінювання. Результати тематичного оцінювання можуть бути використані для коригування освітнього процесу.

Метою підсумкового оцінювання є співвіднесення фактичних результатів навчання, яких досягли здобувачі освіти, з обов'язковими / очікуваними результатами навчання, визначеними Державним стандартом / модельною навчальною програмою за певний період навчання.

Підсумкове оцінювання здійснюють періодично. Кількість підсумкових робіт, час їхнього проведення вчитель / учителька може встановлювати самостійно.

Підсумкові роботи можуть забезпечувати охоплення одного, декількох або всіх груп результатів, визначених у Державному стандарті, у межах вивченого впродовж певного періоду, і мають забезпечувати об'єктивність оцінювання.

Підсумкове оцінювання за семестр здійснюють за групами результатів навчання, що передбачені Критеріями оцінювання за освітніми галузями, з урахуванням різних форм і видів навчальної діяльності

У Свідоцтві досягнень виставляють семестрові оцінки за групами результатів. На підставі оцінок за групами результатів виставляють загальну оцінку за семестр з кожного навчального предмета. Оцінка за семестр може бути скоригованою.

Підсумкове оцінювання за рік не здійснюють. Річну оцінку виставляють на підставі загальних оцінок за I та II семестри або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих досягнень учня і учениці протягом року. Річне оцінювання також може бути скоригованим.

Критерії оцінювання

результатів навчання здобувачів освіти (5-9 класи НУШ) відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти, рекомендовані МОН (наказ №1093, від 02.08.2024)

ТЕХНОЛОГІЧНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ

Галузеві критерії				
Бал	Група результатів 1- Втілення задуму в готовий продукт за алгоритмом проектно- технологічної діяльності	Група результатів 2, Творче застосування традиційних і сучасних технологій декоративно- ужиткового мистецтва	Група результатів 3. Ефективне використання техніки і матеріалів без заподіяння шкоди навколишньому середовищу	Група результатів 4. Турбота про власний побут, задоволення власних потреб і потреб інших осіб
1	Учень / учениця: сприймає і розпізнає інформацію, отриману від учителя (інших осіб), прочитану, припускається суттєвих змістових і логічних помилкок; виконує частину простих завдань / навчальних дій за наданим зразком лише з допомогою вчителя.	Учень /учениця: сприймає і розпізнає інформацію, отриману від учителя (інших осіб) про види декоративно-ужитково го мистецтва; припускається суттєвих змістових і логічних помилок при відтворенні інформації; виконує частину простих завдань/ технологічних операцій за наданим зразком з допомогою вчителя; передає інформацію, намагається висловлювати свої думки, використовуючи короткі однотипні фрази.	Учень /учениця: сприймає і розпізнає інформацію, отриману від учителя (інших осіб); відповідає на прості запитання за змістом почутого і прочитаного, припускається суттєвих змістових і логічних помилок; виконує частину простих завдань / навчальних дій за наданим зразком з допомогою вчителя; намагається висловлювати свої думки, використовуючи короткі однотипні фрази.	Учень /учениця: сприймає і розпізнає інформацію, отриману від учителя (інших осіб); відповідає на прості запитання за змістом почутого/ прочитаного, припускається суттєвих змістових і логічних помилкок; виконує частину простих завдань у побуті/ навчальній діяльності за наданим зразком з допомогою вчителя; передає інформацію, намагається висловлювати свої думки, використовуючи короткі однотипні фрази.
2	Учень /учениця: відтворює незначну частину інформації, отриману від учителя або із запропонованих	Учень /учениця: відтворює незначну частину інформації, отриману від учителя або із запропонованих джерел; знаходить у почутому/ прочитаному часткові	Учень /учениця: відтворює незначну частину інформації, отриману від учителя або із запропонованих джерел; знаходить у почутому/ почутому/	Учень /учениця: відтворює незначну частину інформації, отриману від учителя або із запропонованих джерел; знаходить у почутому/ прочитаному часткові відповіді на

	джерел у проектуванні; виконує прості завдання/ навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; комунікує з іншими за потреби, використовує прості однотипні фрази.	відповіді на прості запитання про декоративно-ужиткове мистецтво; припускається змістових і логічних помилок; виконує прості завдання/ навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; показує свою зацікавленість до ідей, висловлених іншими. комунікує з іншими за потреби, використовує прості однотипні фрази.	прочитаному часткові відповіді на прості запитання; припускається змістових і логічних помилок; виконує прості завдання/ навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; показує свою зацікавленість до ідей, висловлених іншими, комунікує з іншими за потреби, використовує прості однотипні фрази.	прості запитання; припускається змістових і логічних помилок; виконує прості завдання/ навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; показує свою зацікавленість до ідей, висловлених іншими, комунікує з іншими за потреби, використовує прості однотипні фрази
3	Учень /учениця: відтворює частину інформації, отриманої від учителя або із запропонованих джерел у проектуванні; виконує завдання і навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; долучається до роботи в групі, висловлює свої думки простими фразами/ реченнями	Учень /учениця: відтворює/ вказує значення декоративно-ужиткового мистецтва в житті людини, народу на основі прочитаної інформації, яка підготовлена вчителем; знаходить у почутому/ прочитаному часткові відповіді на запитання; припускається незначних змістових і логічних помилок; відтворює технологічні операції відповідно до створення виробу у етностилі за зразком наданим учителем та під його керівництвом; долучається до роботи в групі, висловлює свої думки простими фразами/ реченнями.	Учень /учениця: відтворює частину інформації, отриманої від учителя або із запропонованих джерел; знаходить у почутому/ прочитаному часткові відповіді на запитання; називає матеріали/ продукти, які не шкодять власному здоров'ю та здоров'ю інших осіб; перелічує вторинні, екологічні матеріальні ресурси/ екологічні матеріали і побутові продукти, які можна застосувати у реалізації нових проектів; припускається незначних змістових і логічних помилок; виконує завдання / навчальні дії/ використовує безпечні матеріали у роботі над проектом за зразком наданим учителем; долучається до	Учень /учениця: відтворює частину інформації, отриманої від учителя або із запропонованих джерел; знаходить у почутому /прочитаному часткові відповіді на запитання; припускається незначних змістових і логічних помилок; виконує трудові дії та операції для виконання побутових завдань за планом наданим учителем; долучається до роботи в групі. висловлює свої думки простими фразами/ реченнями щодо власних/ чужих потреб організації побуту; просить надати зворотний зв'язок ступеня розуміння та сприйняття запропонованих

			роботи в групі. висловлює свої думки простими фразами/ реченнями; просить надати зворотній зв'язок щодо ступеня розуміння та сприйняття запропонованого.	
4	Учень /учениця: відтворює за зразком основну інформацію, отриману із запропонованих джерел у проектуванні; виконує типові завдання /навчальні дії за зразком під керівництвом учителя; частково виконує обов'язки, розподілені в групі; може переказати своїми словами навчальні завдання у межах проекту	Учень /учениця: висловлює свої думки, описує значення декоративно-ужиткового мистецтва на основі запропонованих вчителем джерел інформації; розуміє окремі поняття/ терміни/ навчальні дії; виконує завдання/ технологічні операції за зразком під керівництвом учителя; виконує обов'язки, розподілені в групі; використовує прості фрази/ речення; сприяє спілкуванню та може надати пояснення у межах проекту.	Учень /учениця: відтворює за зразком основну інформацію, отриману із запропонованих джерел; висловлює свої думки на основі отриманої інформації про використання вторинних матеріальних ресурсів у реалізації нових проектів; розуміє окремі поняття/ терміни/ навчальні дії; виконує завдання/ навчальні дії за зразком під керівництвом учителя; виконує обов'язки, розподілені в групі; використовує прості фрази/ речення; сприяє спілкуванню та може надати пояснення у проекті	Учень /учениця: розрізняє і переказує власними словами інформацію отриману із запропонованих джерел, яка може бути корисною у практичній роботі/ завданнях проекту; висловлює свої думки, використовуючи отриману інформацію; виконує завдання/ навчальні дії за зразком під керівництвом учителя; виконує обов'язки, розподілені в групі; використовує прості фрази/ речення; сприяє спілкуванню.
5	Учень /учениця: застосовує частково основну інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел та може наводити прості приклади у проекті; виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом проєктно-технологічної діяльності під	Учень /учениця: застосовує частково основну інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань у проекті; виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом, використовує технології	Учень /учениця: застосовує частково основну інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; знаходить у почутому/	Учень /учениця: застосовує частково основну інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань; знаходить у почутому/прочитаному відповіді на прості запитання; може пояснити основні поняття/ явища

	керівництвом учителя; виконує завдання в групі відповідно до своєї ролі; підтримує спілкування в межах проєкту та презентує результати у зручний спосіб	декоративно-ужитково го мистецтва за потреби звертаючись по допомогу; виконує завдання в групі відповідно до своєї ролі; підтримує спілкування в межах проєкту, використовуючи прості фрази/ речення.	прочитаному відповіді на прості запитання; може пояснити з допомогою вчителя, які матеріали потенційно шкідливі для навколишнього середовища і матеріали, які не загрожують іншим; виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом, за потреби звертаючись по допомогу; розпізнає проблемні ситуації з допомогою вчителя; виконує завдання в групі відповідно до своєї ролі; підтримує спілкування у проєкті, використовує прості фрази / речення.	/навчальні дії; виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом, за потреби звертаючись по допомогу; виконує завдання в групі відповідно до своєї ролі; підтримує спілкування у проєкті та може надати пояснення у його межах.
6	Учень /учениця: застосовує інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел для виконання навчальних завдань, реалізації проєкту, наводить приклади; виконує за готовим планом технологічні операції виготовлення виробу та/ або видів оздоблення під керівництвом учителя; виконує спільне завдання в групі відповідно до визначених обов'язків та своєї ролі; спілкується у межах проєкту та презентує результати у зручний спосіб.	Учень /учениця: застосовує культурологічну інформацію, на основі запропонованих вчителем джерел інформації для виконання навчальних завдань у проєкті; визначає ознаки/ описує значення декоративно-ужитково го мистецтва; виконує навчальні дії/ використовує технології декоративно-ужитково го мистецтва у створенні предметного середовища в етностилі; виконує спільне завдання в групі відповідно до визначених обов'язків та своєї ролі;	Учень /учениця: застосовує інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; розуміє і пояснює доцільність застосування різних матеріалів, їх повторне використання, наводить прості приклади; виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом самостійно; застосовує з допомогою вчителя технології обробки	Учень /учениця: застосовує інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел, для виконання завдань стосовно організації побуту, облаштування життєвого простору, формування власного стилю тощо; розуміє і пояснює основні поняття/ явища/ навчальні дії, наводить прості приклади; виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом самостійно; розпізнає проблемні ситуації і висловлює припущення щодо розв'язання їх з допомогою вчителя; виконує спільне Завдання в групі відповідно до визначених обов'язків та

		спілкується у межах проєкту, використовує прості фрази / речення.	вторинних матеріалів; виконує спільне завдання в групі відповідно до визначених обов'язків та своєї ролі; спілкується у проєкті, використовує прості фрази/ речення	своєї ролі; спілкується у межах проєкту, використовуючи прості фрази/ речення.
7	Учень /учениця: знаходить у запропонованих джерелах актуальну інформацію для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій реалізації проєкту; виконує репродуктивні й частково-пошукові види навчальної діяльності за алгоритмом проєктно-технологічної ДІЯЛЬНОСТІ самостійно або в співпраці з іншими; долучається до спілкування та визначає навчальні завдання у проєкті через поставленні запитання.	Учень /учениця: знаходить у запропонованих джерелах потрібну культурологічну інформацію для виконання навчальних завдань у проєкті; відповідає на окремі запитання, наводить окремі аргументи й приклади про ознаки різних видів декоративно-ужиткового мистецтва, його традиції та сучасні тенденції; виконує репродуктивні й частково- пошукові види навчальної діяльності за запропонованим алгоритмом або в співпраці з однокласниками; розпізнає етностиль у різних видах дизайну; співпрацює в групі, виконуючи навчальні завдання у проєкті, долучається до спілкування у межах запропонованої теми та визначає завдання через поставленні запитання у проєкті.	Учень /учениця: знаходить у запропонованих джерелах потрібну інформацію для виконання завдань у проєкті про вторинні матеріальні ресурси та їх повторне використання; відповідає на окремі запитання за опрацьованою інформацією; наводить окремі аргументи й приклади на підтвердження висловленої думки; виконує репродуктивні й частково- пошукові види навчальної діяльності за запропонованим алгоритмом або в співпраці з однокласниками; розпізнає проблемні ситуації, розв'язує їх відомим способом з допомогою вчителя; співпрацює в групі, виконуючи навчальні завдання у проєкті. долучається до спілкування у проєкті та визначає завдання через поставленні запитання.	Учень /учениця: знаходить у запропонованих джерелах потрібну інформацію для виконання практичної роботи/ завдань проєкту; відповідає на окремі запитання за опрацьованою інформацією; перетворює один вид інформації в інший за зразком; наводить окремі аргументи й приклади на підтвердження висловленої думки; виконує репродуктивні й частково-пошукові види навчальної діяльності за запропонованим алгоритмом або в співпраці з однокласниками; співпрацює в групі, виконуючи навчальні завдання, долучається до спілкування у проєкті та визначає завдання через поставленні запитання.
8	Учень /учениця:	Учень /учениця: вивчає історію	Учень /учениця:	Учень / учениця:

	аналізує інформацію, отриману з обраних джерел, виокремлює актуальну для реалізації проекту; наводить певні аргументи, доповнює думку/ ВІДПОВІДІ Інших; виконує окремі пошукові, дослідницькі та/ або творчі навчальні дії, заплановані операції у визначеній послідовності, застосовує необхідні матеріали, інструменти і пристосування, демонструє в роботі зосередженість, акуратність, обережність, відповідальність тощо; з опосередкованою допомогою вчителя виконує навчальні завдання, активно співпрацює з іншими, визначає свої завдання в груповій роботі; формулює питання та пріоритети для обговорення та представляє результати власної/ спільної проектно-технологічної діяльності.	розвитку традиційних ремесел і декоративно-ужиткового мистецтва на основі отриманих із обраних джерел; зіставляє, порівнює та групує варіанти [версії] стилізації виробу, методи проектування тощо; відповідає на запитання; перетворює один вид інформації в Інший; виконує окремі творчі навчальні дії у проекті, активно співпрацюючи з іншими; визначає свої завдання в груповій роботі; запрошує до спілкування, чітко формулюючи питання та пріоритети для обговорення у проекті.	аналізує інформацію, отриману з обраних джерел, зіставляє, порівнює та групує її за заданою ознакою; наводить певні аргументи, доповнює думку/відповіді однокласників про зниження екологічних ризиків для здоров'я людини та навколишнього середовища; виконує окремі пошукові, дослідницькі та/ або творчі навчальні дії у проекті, розв'язує проблемні ситуації. Із опосередкованою допомогою вчителя 3 доцільним використанням екологічних матеріалів і побутових продуктів у життєвих ситуаціях відомими способами; активно співпрацює з іншими, виконуючи навчальні завдання, визначає свої завдання в груповій роботі; запрошує до спілкування, чітко формулюючи питання та пріоритети для обговорення у проекті.	знаходить та відбирає актуальну Інформацію для проекту чи визначеного практичного завдання; аналізує власний досвід і можливості в побутовій діяльності, наводить певні аргументи, доповнює думку/ відповіді однокласників; виконує окремі пошукові, дослідницькі та/ або творчі навчальні дії, розв'язує проблемні ситуації відомими способами з опосередкованою допомогою вчителя; активно співпрацює з іншими, виконуючи навчальні завдання, визначає свої завдання в груповій роботі; запрошує до спілкування, чітко формулюючи питання та пріоритети для обговорення у проекті.
9	Учень /учениця: аналізує інформацію, отриману з різних джерел, визначає особистісно й соціально важливі потреби, завдання проекту, наводить аргументи та доречні приклади самостійно/ у співпраці з іншими; виконує пошукові (дослідницькі), творчі завдання засвоєними	Учень /учениця: аналізує інформацію, отриману з різних джерел; ідентифікує та порівнює ознаки різних видів декоративно-ужиткового мистецтва за етнографічними регіонами України, наводить аргументи та доречні приклади щодо висловленої думки;	Учень /учениця: аналізує інформацію, отриману з різних джерел; наводить аргументи, доречні приклади доцільності обраних матеріалів, вторинних матеріальних ресурсів, раціональності та переваги їх використання у	Учень /учениця: аналізує інформацію, отриману з різних джерел; складає та з розумінням пояснює складений план, як власну діяльність у проекту/ побуті/ школі, самостійно, у співпраці з іншими; добирає прийнятний із запропонованих спосіб для її унаочнення й візуалізації; наводить

	раніше способами самостійно або пропонує нові способи із опосередкованою допомогою вчителя; планує подальшу проектно-технологічну діяльність на основі набутого досвіду для реалізації власних інтересів, здібностей, можливостей; ініціює спілкування та обмінюється інформацією; обговорює ідеї, конструктивно взаємодіє з іншими особами	відбирає ідеї, творчо застосовує технології і техніки декоративно-ужиткового мистецтва при створенні/оздобленні виробу, у власній діяльності/естетизації власного побуту; використовує цифрові пристрої для рекламування і реалізації створених виробів в етностилі; активно співпрацює з іншими; ініціює спілкування та обмінюється інформацією у проєкті.	реалізації нових проєктів; добирає прийнятний із запропонованих спосіб для її унаочнення й візуалізації; виконує пошукові (дослідницькі) та творчі завдання; використовує ощадно матеріали під час виготовлення виробу/продукту; проєктує власний життєвий простір з ДОЦІЛЬНИМ використанням екологічних матеріалів і побутових продуктів; активно співпрацює з іншими, виконуючи типові та нетипові завдання, ініціює спілкування та обмінюється інформацією у проєкті.	аргументи та доречні приклади щодо висловленої думки; виконує пошукові (дослідницькі) та творчі завдання з опосередкованою допомогою вчителя; здійснює безпечне самообслуговування у побуті; застосовує побутову техніку для догляду за предметами побуту, одягом, взуттям тощо; об'яштовує власний чи спільний життєвий простір у побуті [інтер'єр, одяг, естетика харчування тощо] та презентує й аргументує власні ідеї щодо його покращення; активно співпрацює з іншими, виконуючи типові та нетипові завдання. ініціює спілкування та обмінюється інформацією у проєкті.
10	Учень /учениця: здійснює пошук актуальної інформації, упорядковує її та презентує; застосовує здобуті знання й практичні вміння, методи проєктування, здійснює різні види діяльності відповідно до індивідуальних здібностей і власних інтересів з метою втілення творчих ідей у плануванні та реалізації проєкту; розвиває ідеї/думки, презентує та обговорює результати власної чи спільної проектно-	Учень / учениця: виокремлює істотну й потрібну інформацію, формує власні судження на основі культурологічної інформації з різних самостійно вибраних джерел; характеризує, визначає і класифікує за суттєвими/спільними ознаками інформацію про декоративно-ужиткове мистецтво; здобуті знання й практичні вміння з використанням традицій та сучасних тенденцій в	Учень /учениця: виокремлює істотну й потрібну інформацію, Отриману із різних самостійно вибраних джерел; з розумінням пояснює сталий розвиток як один із способів збереження навколишнього середовища та генерує ідеї, які можуть бути корисними для цього; застосовує здобуті знання й практичні вміння у проєкті; аналізує ефективність	Учень /учениця: оперує інформацією отриманою із різних самостійно вибраних джерел та пропонує ідеї для організації або створення власного чи спільного побуту, речей, життєвого простору відповідно до вимог дизайну; аналізує власний досвід і можливості для складання плану побутової діяльності, висловлює судження та обґрунтовує його реалізацію самостійно або у співпраці з іншими особами; здобуті знання й практичні вміння в різних навчальних

	технологічної діяльності.	декоративно-ужитково му мистецтві самостійно, у парі або групі; розвиває ідеї/думки учасників спілкування у проєкті та намагається укласти їх у цілісну логічну лінію, розглядаючи різні сторони проблеми.	дібраних матеріалів для створення виробу/продукту і вказує на ризики їх використання; здійснює різні види діяльності, пропонує кілька способів розв'язання проблемної ситуації самостійно, у парі або групі; розвиває ідеї/думки учасників спілкування у проєкті та намагається укласти їх у цілісну логічну лінію, розглядаючи різні сторони проблеми.	ситуаціях; здійснює різні види діяльності, пропонує кілька способів розв'язання проблемної ситуації самостійно, у парі або групі; розвиває ідеї/думки учасників спілкування у проєкті та намагається укласти їх у цілісну логічну лінію, розглядаючи різні сторони проблеми.
11	Учень /учениця: узагальнює інформацію, отриману з джерел, оцінює її за визначеними критеріями знаходить інформацію й аналізує її; висловлює власну позицію, аргументує її, робить висновки; застосовує методи проєктування відповідно до індивідуальних здібностей власних інтересів з метою втілення творчих ідей в конструкції виробу; застосовує цифрові пристрої та інформаційне середовище презентації результатів проєктування; здійснює різні види діяльності, аналізує власні навчальні дії самостійно, у парі або групі; конструктивно взаємодіє в групі; пояснює та/або формулює висновки результатів проектно-технологічної діяльності; обирає оптимальний спосіб взаємодії з іншими для вирішення спільних завдань проєкту.	Учень /учениця: знаходить та узагальнює інформацію про декоративно-ужиткове мистецтво, отриману з різних джерел, аналізує та оцінює її за визначеними критеріями; висловлює власну позицію, аргументує її, робить висновки; застосовує здобуті знання й практичні вміння в реалізації власних проєктів, виконанні технік і технологій декоративно-ужиткового мистецтва, пропонує варіанти способів їх застосування у виготовленні/стилізації виробу; аналізує власні навчальні дії самостійно, у парі або групі; конструктивно взаємодіє у групі; узагальнює головний	Учень /учениця: проводить самостійну пошукову роботу з дослідження проблем утилізації відходів і повторного використання матеріальних ресурсів, зокрема через виконання ЯТЕМ-проєктів; висловлює власну позицію, аргументує її, робить висновки; застосовує здобуті знання й практичні вміння в нестандартних ситуаціях; раціонально замінює матеріали, обґрунтовано змінює конструкцію виробу відповідно до розрахованих витрат; здійснює різні види діяльності, аналізує власні навчальні дії самостійно, у парі або групі; конструктивно взаємодіє у групі;	Учень /учениця: знаходить та узагальнює інформацію для власного проєкту у побуті у різних джерелах та групує її за відповідними ознаками для різних етапів роботи/складеного плану/визначених етапів проєкту; висловлює власну позицію, аргументує її, робить висновки; застосовує здобуті знання й практичні вміння в побутовій діяльності; удосконалює власний чи спільний життєвий простір у побуті на основі вимог дизайну і власних потреб, інтересів, можливостей; презентує результати проєкту через різні комунікаційні канали, засоби презентації з використанням цифрових пристроїв; здійснює різні види діяльності, аналізує власні навчальні дії самостійно, у парі або групі; конструктивно

		зміст почутого під час спілкування у проєкті; обирає оптимальний спосіб взаємодії з Іншими для вирішення спільних навчальних завдань.	узагальнює головний зміст почутого під час спілкування у проєкті; обирає оптимальний спосіб взаємодії з іншими для вирішення спільних навчальних завдань.	взаємодіє у групі; узагальнює головний зміст почутого під час спілкування у проєкті; обирає оптимальний спосіб взаємодії з Іншими для вирішення спільних навчальних завдань.
12	Учень / учениця: оцінює отриману з різних джерел інформацію, порівнює та зіставляє її; генерує суб'єктивні нові ідеї, спираючись на власні знання та судження, пропонує покращення ідеї/ теми проєкту; застосовує здобуті знання й практичні вміння, аргументує мету проєкту та планує проєктно-технологічну діяльність, усвідомлює та описує ймовірні труднощі і ризики у процесі реалізації задуму в готовий продукт; здійснює різні види діяльності самостійно, у парі або групі; розробляє критерії, яким має відповідати об'єкт проєктування та визначає його параметри; аналізує власні навчальні дії, планує свій подальший навчальний поступ; ініціює, планує та організує співпрацю в групах для досягнення запланованих результатів у виконанні проєкту; виступає посередником у спілкуванні.	Учень / учениця оцінює інформацію, отриману з різних джерел, науково інтерпретуючи її; використовує усвідомлено інформацію доцільно застосовуючи її у реалізації власних проєктів; застосовує здобуті знання й практичні вміння, усвідомлює ризики і прогнозує наслідки, здійснює різні види проєктно-технологічної діяльності самостійно, у парі або Групі; виявляє підприємливість через вивчення попиту споживачів, ініціює, планує та організує співпрацю в групах для досягнення навчальних цілей, виконання творчих завдань; ідентифікує себе носієм культури свого народу, усвідомлює свою приналежність до українського народу через дослідження і вивчення його трудових традицій, народних звичаїв та іншої культурологічної інформації; демонструє толерантність до	Учень /учениця: оцінює отриману з різних джерел інформацію, логічно обґрунтовує роль науки, технологій для сталого розвитку, взаємозв'язок розвитку науки, техніки, технологій і збереження природи; прогнозує екологічні ризики, ризики інноваційних технологій для здоров'я людини і навколишнього середовища; застосовує здобуті знання й практичні вміння у виконанні інноваційних проєктів/ ЗТЕМ-проєктів, які передбачають дослідження, пов'язані з використанням вторинних ресурсів, побутових відходів; обговорює і прогнозує екологічні ризики, ризики інноваційних технологій для здоров'я людини і навколишнього середовища; здійснює різні види діяльності самостійно, у парі або групі; планує та організує співпрацю в групах для	Учень /учениця: оцінює інформацію, отриману з різних джерел, порівнює та зіставляє її; аргументує використання техніки у побуті/ проєкті; застосовує здобуті знання й практичні вміння, усвідомлює ризики і прогнозує наслідки неправильного використання технічного обладнання; удосконалює технічні пристрої або інші предмети побуту; здійснює різні види діяльності самостійно, у парі або групі; аналізує власні навчальні дії, планує свій подальший навчальний поступ; ініціює, планує та організує співпрацю в групах для досягнення навчальних цілей, виконання дослідницьких / творчих завдань; виступає посередником у спілкуванні у проєкті, демонструє толерантність до різних точок зору і надає роз'яснення за потреби іншим учасникам.

		різних точок зору і надає роз'яснення за потреби іншим учасникам.	досягнення навчальних цілей, виконання дослідницьких/творчих завдань; висловлює судження стосовно наслідків власних дій для навколишнього середовища, демонструє толерантність до різних точок зору і надає роз'яснення іншим учасникам.	
--	--	---	--	--